

α. Αγγελίδα

Το αείμενο με βρίθει εύρωστο. Είναι
μια' υπα' ωρωποβουλία. Δίς υπα' αβ.
αυθαυαρχεί ουνε' χεία και ωοί' ου εο
πράγμα θοί' παρ' ε' υπ' οε ωοί' ου εχουμε
αωεουδουδ' ε' ωοί' ου παρ' αοιουδ' ου
δ' ουωουρμιο' ουουοιουδ' . Και' ου ήται
μα' ωοι' ου σιγμή' ου
ουού' ου δ' ουό' ου, τι
μα' ουουε.

ΜΕΛΕΤΗ ΗΠΙΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΙΝΔΟΥ ΑΠΟ ΠΡΕΣΠΕΣ ΕΩΣ
ΝΑΥΠΑΚΤΟ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

1. ΑΝΑΛΥΣΗ ΥΠΟΒΑΘΡΑ (ΧΑΡΤΕΣ) 1/5000

1.1. Υφιστάμενη κατάσταση περιοχής.

- Αναγνώριση χωριών-οικισμών.
- Ύδατα
- Οδικό και οδικό δασικό δίκτυο (ασφαλτοστρωμένοι - χωμάτινοι δρόμοι).
- Φωτογράφιση των κυριοτέρων σημείων από την υπάρχουσα κατάσταση.

1.2. Πολεοδομική-Χωροταξική ανάπτυξη-Αρχιτεκτονική.

- Χρήσεις γης.
- Οικιστική δομή.
- Αρχιτεκτονική παράδοση (-τυπολογία)

1.3. Δημογραφικές εξελίξεις περιοχών.

- Πληθυσμός.
- Δημογραφικά χαρακτηριστικά.
- Οικονομική στάθμη του πληθυσμού.

1.4. Υποδομή- Πολιτιστικά

- Αρχιτεκτονική Υποδομή.
- Τουριστική Υποδομή.
- Τεχνική Υποδομή.
- Έργα που έχουν προταθεί μέχρι το 2.000 εντός και εκτός οικισμών.
- Καταγραφή των βιοτικών προβλημάτων των οικισμών.
- Καταγραφή μονίμων πολιτιστικών εκδηλώσεων.
- Συλλογή εθίμων και παραδόσεων της περιοχής.

ε) Περιβάλλον.

- Οχλήσεις
- Ρύπανση

ζ) Ενέργεια - Επικοινωνίες

- Δίκτυα - Εθνικά - διεθνή.
- Κατανάλωση ενέργειας.
- Ενεργειακές πηγές.
- Τηλεπικοινωνίες.

η) Δάση

- Εκμετάλλευση
- Δάση αναψυχής-χώροι θέας-διεθνή μονοπάτια
- Πάρκα (κυνηγετικά - εκτροφής κ.α.)
- Δάση ειδικού ενδιαφέροντος - Δρυμοί - Αισθητικά δάση - μνημεία της φύσης.

 22/7/96

θ) Οικονομική δραστηριότητα.

- Πρωτογενής τομέας.
- Συμβολή στην δραστηριότητα της περιοχής.
- Απασχόληση.
- Επενδύσεις.
- Προτάσεις.
- Δευτερογενής τομέας.
- Υφιστάμενη διάρθρωση στην περιοχή, διάκριση κατά κλάδο, αριθμός, μέγεθος και οικονομική κατάσταση μονάδων.
- Τάσεις
- Παραγωγή, αξία, όγκος, απασχόληση, επενδύσεις.
- Προτάσεις.
- Τριτογενής τομέας.
- Αριθμός, μέγεθος μονάδων απασχόληση, προϊόν, αξία, ποιότητα υπηρεσιών.
- Βαθμός κάλυψης αναγκών.
- Αξιολόγηση τομέα - Προτάσεις.
- Προτεινόμενες μορφές τουρισμού.

ι) Θεσμικό πλαίσιο

κ) Συμπεράσματα

2. ΠΡΟΤΑΣΗ

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΟΡΕΙΝΩΝ ΟΓΚΩΝ

α) Περιορισμοί και δυνατότητες

- Θέση των φυσικών πόρων.
- Άντληση κεφαλαίων.
- Ανθρώπινο δυναμικό.
- Προτάσεις για την υποδομή και την οργάνωση της τοπικής κοινωνίας.
- Τομείς οικονομικής δραστηριότητας κατά περιοχή - Θεσμικό πλαίσιο πρότασης.

β) Στόχοι ανάπτυξης

- Στρατηγικοί στόχοι
- Τακτικοί στόχοι

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΝΩΡΙΜΙΑΣ ΟΡΕΙΝΩΝ ΟΓΚΩΝ.

α) Προτεινόμενο πρόγραμμα

- Φιλοσοφία προγράμματος.
- Βήματα κατά περιοχή.
- Διαχωρισμός προγράμματος κατά τομέα (π.χ. Υποδομή, αρχιτεκτονική, πολεοδομία, δάση, ενέργεια, περιβάλλον κλπ).
- Κριτήρια επιλογής.

β) Ανάλυση προγράμματος.

- Αναλυτική περιγραφή μέτρων, έργων, δράσεων.
- Κόστος και χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.

- Εναλλακτικές προτάσεις για φορείς υλοποίησης Δημόσιο, (ΟΤΑ, ιδιώτες, Οργανισμοί)
- Εναλλακτικές προτάσεις για πηγές χρηματοδότησης (Εθνικές, κοινοτικές, ιδιωτικές κλπ)
- Συσχέτιση με άλλα έργα τοπικού και περιφερειακού χαρακτήρα.

γ) Αξιολόγηση προγράμματος

- Αξιολόγηση στόχων και προτάσεων και επιπτώσεις του προγράμματος στην κατοίκηση, την απασχόληση στο εισόδημα και το περιβάλλον.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Γνωριμία Ορεινών Όγκων

Ένα ολόκληρο σύστημα φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος στους ορεινούς όγκους της χώρας μας παραμένει άγνωστο στο μεγάλο μέρος του ελληνικού πληθυσμού και βεβαίως των ξένων επισκεπτών.

Η αναγκαία πρόταση για να γνωρίσει το κοινό τις μοναδικότητες αυτές του ορεινού ελληνικού χώρου ανήκει στην ευθύνη κυρίως του Τουρισμού, αποβλέποντας στην ταυτόχρονη ενίσχυσή της αναπτυξιακής προσπάθειας στην ύπαιθρο χώρα.

Η φανατική προστασία του περιβάλλοντος και η οικολογική συνείδηση θα πρέπει να είναι μόνιμο παρακολούθημα της οποίας «αξιοποίησης» των ορεινών όγκων.

Η προσέγγιση των επι μέρους ορεινών όγκων έχει για κάθε ένα από αυτούς τις δικές της διαφορετικές παραμέτρους σε συνάρτηση της ιδιαιτερότητας, γλωρίδας, πανίδας, φυσικής και ανθρωπογενούς διαμορφώσεως και άλλων ελκυστικών στοιχείων, όπως βιοτόπων, χώρων θρησμάτων, φυσικού κάλους, ιστορικών σημείων κλπ.

Είναι επίσης διαφορετικές και οι δυνατότητες για ανάπτυξη καταφυγίων, σταθιών ανάπαυσης, πανδοχείων κλπ. Και επομένως δεν μπορούν να μπου γενικές προδιαγραφές χρήσεως παρά μετά από μελέτη των επι μέρους χώρων των ορεινών όγκων.

Ακόμη πρέπει να σημειωθεί ότι όλοι σχεδόν οι «κεντρικοί» ορεινοί όγκοι, Γράμμος, Βίτσι και η χαμηλότερη σειρά της Πίνδου, έχουν μονοπάτια ή και δασικούς δρόμους όπου μπορεί και σήμερα να γίνονται εκδρομές με αυτοκίνητο ή περίπατο.

Χρειάζεται όμως χρησιμοποιώντας ό,τι υπάρχει σήμερα να γίνει ένα συνεχές δίκτυο δρόμων που να καλύπτει σημαντικό μέρος των ορεινών όγκων, αν όχι ολόκληρο, έτσι ώστε να μπορεί κανείς να τους «κατακτήσει» στο σύνολο.

Η ικανότητα των δρόμων του δικτύου πρέπει να φτάνει μέχρι την εξυπηρέτηση οχημάτων Ι.Χ. και πιθανότατα πυροσβεστικού οχήματος.

Θα πρέπει επίσης να βάλουμε μια σειρά από σαφείς προδιαγραφές για την οργάνωση του χώρου και των έργων, έτσι ώστε να έχουμε την μικρότερη ώχληση στο περιβάλλον.

Προϋπόθεση για να προσεγγίσουμε τον ορεινό χώρο είναι ότι θα «αξιοποιήσουμε» κατά σειρά, την παρουσία του πρασίνας, τα ειδικά σημεία αξιολογής θέας, τους ενδιαμέσους οικισμούς, τα υπάρχοντα δίκτυα ή συστήματα δρόμων, την υπάρχουσα πανίδα και τα νερά (ποτάμια, λίμνες κλπ).

Σειρά πιθανών έργων :

Διάνοιξη δρόμων, κυρίως για συνένωση και συνέχιση υφιστάμενων.

Το πλάτος του δρόμου δεν πρέπει να ξεπερνάει τα 3 μέτρα. Ανά αποστάσεις 200 - 250 μ. ο δρόμος θα έχει, κατά περίπτωση εναλλάξ, διερύνσεις αναμονής, πλάτους μέχρι 6 μ.

Μικρά τεχνικά έργα όπως γεφυράκια, μικροί τοίχοι αναλυματικοί κλπ., θα γίνουν με ντόπια υλικά, ξυλεία ή πέτρα. Σε σημεία όπου είναι πιθανόν οι διαδρομές (πάντα χωμάτινοι δρόμοι) να υποστούν νεροφαγώματα, μπορούν να κατασκευαστούν λιθόστρωτα, αυλάκια ή και κεκαλυμμένες σωληνώσεις. Μεγάλης κλίμακας τεχνικά έργα που θα αλλοιώσουν έστω και λίγο την φύση θα πρέπει να αποφευχθούν. Το μεγάλο βάρος θα πρέπει να πέσει στην ευπρέπεια των διαδρομών, την καθαριότητα και τη σήμανση. Σε καμιά περίπτωση δεν εννοούμε σήμανση τις πινακίδες της τροχαίας. Αυτές δεν πρέπει να υπάρχουν παρά μόνο ως ένδειξη ταχύτητας και μόνο στις εισόδους των διαδρομών. Μικρές ταχύτητες εννοούμε τις πραγματικά περιορισμένες, κάτω από 40 χλμ.

Είναι ευκαιρία οικισμοί που περιλαμβάνονται μέσα στις ορεινές διαδρομές ή κοντά σ' αυτές να αναπλαστούν οικιστικά, να γίνουν όπου χρειάζεται λιθόστρωτα, να αφαιρεθούν λαμαρινοκαλύψεις και να αντικατασταθούν με κεραμίδι ή πλάκες κατά περίπτωση, και να απαλειφθούν οι «αθηναϊσμοί», όπως αλουμίνια, στράντζες κλπ.

Ανά αποστάσεις 50 έως 70 χλμ. θα πρέπει να εξασφαλιστούν μικρότερα ή μεγαλύτερα καταφύγια-καταλύματα. Αυτά πρέπει να έχουν τον απαραίτητο εξοπλισμό και να προσφέρουν σχετικές υπηρεσίες, ει δυνατόν όλο το χρόνο.

Κοντά σε οικισμούς ή και σε επιλεγμένα σημεία καλής θέας ή ιδιαίτερου κάλους, σε συνάρτηση με την εξυπηρέτηση των διερχομένων, μπορούν να δημιουργηθούν μικρότερα ή μεγαλύτερα Μοτέλ, που να σέβονται πάντοτε το φυσικό και αρχιτεκτονικό περιβάλλον.

Ιδιαίτερη σημασία θα πρέπει να δοθεί στην μεγαλύτερη δυνατή χρησιμοποίηση των νερών. Φυσικές διαμορφώσεις, καταράκτες, κολυμπήθρες ή λίμνες πρέπει να είναι άμεσα προσιτές στους πορευομένους στις διαδρομές. Να αναζητηθεί η δημιουργία τεχνητών ανάλογων διαμορφώσεων, λιμνών, καταρακτών κλπ.

Να διερευνηθεί η δυνατότητα προβολής ή δημιουργίας κατά μήκος των διαδρομών εθνικών δρυμών ή δημιουργία χώρων θηραμάτων ή και ζωολογικών πάρκων ενδημικών ζώων.

Όπου φυσικά μπορούν να δημιουργηθούν χώροι χειμερινών σπορ ορειβασίας, καγιάκ, ποδηλασίας κ.ά. θα πρέπει να περιληφθούν σε σχετικά προγράμματα.

Το πρόγραμμα θα πρέπει να είναι ανοιχτό στο να υποδεχθεί καινούργιες χρήσεις ή πυκνώσεις δικτύων και έργων.

Σταθερή παράμετρος πρέπει να είναι το μέτρο προστασίας της φύσης και αποφυγή κορεσμού όμοιων χρήσεων.

Με την ευκαιρία της συνολικότερης μελέτης ή και μεμονωμένων μελετών θα πρέπει ν' αναζητηθούν δάση, με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, στο πλαίσιο των οποίων να είναι δυνατή η δημιουργία «δασικών χωριών», δυναμικότητας 100-120 περίπου κλινών, σε ξύλινα σπιτάκια των 4-6 ατόμων, με εστιατόριο-ταβέρνα και μπακάλικο-ψιλικάτζίδικο. Η

κατασκευή αυτών μπορεί να γίνει άμεσα από την δασική υπηρεσία ή εργολάβους που θα κληθούν να εφαρμόσουν μελέτες της δασικής υπηρεσίας, με κατασκευές των κρατικών δασικών εργοστασίων. Η κατοπινή συντήρηση και διαχείριση αυτών μπορεί ν' ανατίθεται στις τοπικές Δ/νσεις Δασών, σε εκδρομικές ή ορειβατικές Ομοσπονδίες ή τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση. Το κόστος παραμονής θα πρέπει να παραμένει πάντοτε σε προσιτά στους πολλούς - ιδίως νέους - επίπεδα.

-Θα ήταν χρήσιμο να προχωρήσει ο Ε.Ο.Τ. στην προκήρυξη μελέτης η οποία να διερευνήσει τις δυνατότητες ήπιας ανάπτυξης της περιοχής «μεταξύ των νερών», δηλ. από τις Πρέσπες έως την Ναύπακτο. Σ' αυτήν περιλαμβάνεται όλη η Πίνδος, η Βάλια-Κάλντα, τα χωριά της Αργιθέας, της Δυτ.Πίνδου, της Ευρυτανίας και της Ναυπακτίας, οι φυσικές και τεχνικές λίμνες, τα ποτάμια και φυσικά τα πανέμορφα παραδοσιακά χωριά και οι αρχαιότητες της όλης περιοχής.

Το κυρίως ζητούμενο είναι μια συνολική άποψη-πρόταση για τις δυνατότητες και τον τρόπο ανάπτυξης της περιοχής, που να σέβεται τα φυσικά-αρχιτεκτονικά-πολιτισμικά-κοινωνικά δεδομένα, να προτείνει μέτρα παραμονής του πληθυσμού, διατήρησης ορισμένων παραδοσιακών ασχολιών και μορφές προσεκτικής προσέγγισης, ανθρώπων που εκτιμούν τα στοιχεία που χαρακτηρίζουν την ευρύτερη περιοχή.

-Το Υπ.Γεωργίας θα μπορούσε δια των Δασικών υπηρεσιών να μελετήσει πάραυτα τις αναγκαίες χαράξεις δασικών δρόμων που ενοποιούν ήδη υπάρχοντες.

Στόχος : να δημιουργηθούν δύο δασικοί-χωμάτινοι δρόμοι κατά μήκος της Ανατολικής ο ένας και της Δυτικής ο άλλος πλευράς της Πίνδου, που θα επιτρέπουν στους φυσιολάτρες-επισκέπτες να διασχίσουν όλο το βουνό, να επισκεφθούν τα ποτάμια, τις λίμνες, τις αρχαιότητες, τα χωριά και να παραμείνουν στα ήδη λειτουργούντα ξενοδοχεία, καταφύγια και ξενώνες. Αυτό θα μπορούσε και να υλοποιηθεί σύντομα.

Είμαστε πάντοτε στη διαθεσή σας για οποιαδήποτε συνεργασία χρειαστεί, για την Πίνδο ή και άλλα ορεινά ή απλώς δασικά συμπλέγματα, όπως Ροδόπης, Καρά-Ντερέ, Ολύμπου-Όσσας-Πηλίου, Πιερριών, Ζήριας, Μαινάλου, Ταϋγέτου κ.ά.

Με ιδιαίτερη εκτίμηση